วารสารพยาบาลทหารบก
Journal of The Royal Thai Army Nurses

ISSN 1513-5217

ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2560 Vol.18 No.1 January - April 2017

http://www.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN

วารสารกลุ่ม 1 ฐานข้อมูลอุตสาหกรรม TCI, ASEAN CITATION INDEX (ACI)
ค่าวิเคราะห์และจัดอันดับ Impact Factors ปีระดับ 2558 = 0.591

บทความวิชาการ

- การจัดการข้อมูลในการบริการสุขภาพสำหรับกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรัง — รจนุตนนท์ วาทิตสกุล
- ปัญหาสุขภาพจิตในกลุ่มผู้สูงอายุไทยปัจจุบัน : การเปิดมุมมองทางเลือก — สุดเสริฐ บุญเกิด กัลยา ไล่เกาะ
- แนวโน้มการดูแลผู้ป่วยแบบประคับประคองในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต — ละเอียด แจ่มจันทร์ สายสมร เมธะกิตติ
- การเรียนรู้โดยใช้ระบบการเน้นจำของสมองซีกขวา: การนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน — ยมจิตต์ ปิณฑรัง กันยารัตน์ สุนทรวรรณ
- สุขภาพชีวิตของผู้ป่วยภาวะหัวใจล้มเหลว — ยมลักษณ์ เกตมุณีรานนท์

บทความวิจัย

- การพัฒนารูปแบบการควบคุมสมดุลของสารแมกนีเซียมสำหรับนักศึกษาพยาบาล — สาวะ มุรดี ศิริวัฒน์ ศรีเพ็ชร วรรณา คงคุณิระนารีน คณะพยาบาลศาสตร์ เรืองการุณย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พิษณุโลก
- ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการทำงาน ลักษณะงาน และพฤติกรรมสุขภาพกับภาวะไขมันในเลือดผิดปกติ ของพนักงานบริษัทไทยน้ำทิพย์ จังหวัดปทุมธานี — ศศลวรรณ แก้วกรุ่น ยมจิต ปรางกนิต
- ปัจจัยทำนายการคิดฆ่าตัวตายในวัยรุ่นตอนต้น — เบญจมาภรณ์ วุ่นเผือก บุหรี่ โยมงคล วรรณี เศียรสิงหวัต
- การพัฒนารูปแบบการประเมินภาวะคำนึงถึงผลประโยชน์ของเรือนต่อเรือนสุขภาพคนเมืองด้านร่างกายต่างๆ บุญเกิด หงษณุญาณ สุมลรา โคกปัก วารุณี อักษรโรจดี
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการควบคุมเบื้องต้นโรคติดต่อตามแนวชายแดน อมรี สุขศิริยิ่ง ณดนนา สายจิตร์ พัชรา ชูศักดิ์ ของอาสาสมัครอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน ตำบลมะขาม จังหวัดตะนาว
- ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการดื่มสารเสพติดประเภทโทษ — ศิริพร ชุมพรวัฒ ชุติมา ชีละ
- ความต้องการของผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดหัวใจ ณ โรงพยาบาลสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร บุหละนา สุมาลาลย์ นิตยา เพ็ญศิริมาก พรทิพย์ กิระเพลง
- ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการจัดการตนเองเพื่อป้องกันการล้มซ้ำของผู้ป่วยกลุ่มการฟื้นฟูสมรรถภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพ็ชรบุรี นวลศิริ หนูสอน ปิยะวัฒน์ นิ่มศิริรักษ์ ศันสนีย์ เมตรุ่มเรืองวงศ์
- ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมป้องกันภาวะซึมเศร้าของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสี่ไล่ตนนเทศนานท์ — ยมลักษณ์ เกตมุณีรานนท์ ยุวีวรรณ จันทะวิโรจน์
- ปัจจัยทำนายการรับประทานยาต่างต่อเนื่องในผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ไม่ทราบสาเหตุ — วิภาวรรณ์ จิรวศะกุล นันทวัน สุวรรณรูป กมลพร หมุดมัทร์
- ผลของมาตรการการควบคุมอาหารโดยเพิ่มการพร่องเหล็กของบุคลากรที่ระดับ ๔-๕% ต่อการรับรู้และอาการ ของกำลังพลกองพันนักเรียน โรงเรียนนายร้อยทหารบก — ศุภาวิวัฒน์ ถาวรศิลา นัดรสุดน พรชุติกิญโญ ปิยัตน์ ศิริโรจิรัตน์
- การพัฒนาชุดทดสอบ Cumatic Frailty Test สำหรับภาวะโภชนาการ การศึกษาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา — จินต์ภาว บุญสุข พรชุติมันต์ สุขุทธี วุฒิชัย ศรีมา สายสิริ ปิยะเสน
- ผลของศิลปะเสริมสร้างสมรรถภาพต่อความรู้ และความมั่นใจของนักศึกษาพยาบาลในการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาล ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ๒ — ศรีนวัตน์ โพนสวรรค์ นิสสิรา ผลการสุขดี
- ผลของการใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันภาวะการไหลย้อนกลับ ของผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดหัวใจโดยไม่ใช้เครื่องหัวใจและปอดเทียม โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา — วิภาวัลย์ นวารัตน์ พนมพร พรชุติพงศ์พันธุ์ ปรีชาติ ศรีสนุวัฒน์ ปนุดพร การมะลาศิน สุวิมล ณาระเปลี่ยน
- ผลการใช้วิธีการสอนแบบแข่งขันเป็นทีมแบบดั้งเดิมเทคนิคเกมส์ (STAD) ในการจัดการเรียนรู้ต่อพัฒนาการเรียนรู้ และทักษะการทำงานเป็นทีมของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต — ลาวัลย์วรรณ ตำมะลานี
- ผลของการจัดการตนเองเพื่อการโภชนาบำบัดแบบใช้โปรแกรมสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตต่อการเรียนรู้ทางคลินิกศาสตร์ ของนักศึกษาพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สวางคนิธิ ประเสริฐ — ณัฐวินทร์ สกุลนิติวัฒน์
- การตัดสินใจเลือกรับบริการในการปฏิบัติการพยาบาลที่เกี่ยวข้องกับความเสี่ยงของพยาบาล ไทยตามการรับรู้ของผู้บริหารทางการพยาบาล — เพ็ญจันทร์ แสนประสาน สายสมร เมธะกิตติ
- ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงต่อการปฏิบัติการพยาบาลและเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ ที่เกิดกับผู้ป่วยในโรงพยาบาลทั่วไป — กุลวดี ณภิชาสมุดร ลวยนงค์ วิจิตต์ วิภาดา ศุภมิตรศิริกุล เวยวล นิมต์ศุภวัฒน์ ณภิชาติ นิมต์ศุภวัฒน์
- แนวทางการจัดการกับภาวะทางโภชนาการบกพร่องด้วยเทคนิคเพิ่มพลังด้วยสมองที่บ้านในผู้ป่วยโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง — วรารักษ์ ศรีวิชา กมลทิพย์ ขลังวรวงศ์ไทย เพ็ชรนภา บัวเจริญ
- สมรรถนะและบทบาทการสร้างเสริมสุขภาพของพยาบาลในโรงพยาบาลระดับตติยภูมิ — ณภิชาติ นิมต์ศุภวัฒน์ ศิลปประพาฬ ลวยพรพัฒน์
- ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการขาดนัดการรักษาของผู้ป่วยโรคจิตเภท ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา — น้ำทิพย์ หงษณุญาณ์ ชาลโจ พัชรินต์
- ผลของการพัฒนาความเชื่อด้านสุขภาพต่อความตั้งใจและพฤติกรรม การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของทหารกองประจำการในจังหวัดนครราชสีมา — จิรประภา สุวรรณ สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ พรนภา ทองสิทธิ์

ประชาสัมพันธ์/ข่าว

- คำแนะนำการเขียนต้นฉบับและจัดเตรียมความพร้อมด้วยการพยาบาลทหารบก
- ใบสมัครสมาชิกวารสารพยาบาลทหารบก
- กฎการ Submission บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารพยาบาลทหารบก ขั้นตอนการส่งบทความเข้าสู่วารสารพยาบาลทหารบก

ผลของมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% ต่อการรับรู้และอารมณ์ของกำลังพลกองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสาร

Result of 85% Color Graphic Warning Pictures Tobacco Control Measure on Perception and Emotions of Army Personnel In Military Signal School

กุมารีรัตน์ ถาวรจิตร* ฉัตรสุมน พฤฒิภิญโญ นิทัศน์ ศิริโชติรัตน์
Kumareerat Thawornjit*, Chardsumon Prutipinyo Nithat Sirichotirat
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพฯ ประเทศไทย 10400
Faculty of Public Health Mahidol University, Rachathewi, Bangkok, Thailand 10400

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวาง เพื่อศึกษามาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกำลังพลกองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสารปีจำนวน 211 นาย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ Chi-Square สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% ในภาพรวมมีผลอยู่ในระดับปานกลาง การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะประชากรพบว่าโรคประจำตัวมีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ว่าบุหรี่มีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) และอายุมีความสัมพันธ์กับระดับความไม่อยากสูบหรือสัมผัสกลิ่นบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) รวมทั้งปัจจัยมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% ได้แก่ อารมณ์กลัวต่อภาพคำเตือน การรับรู้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพ การรับรู้ถึงความไม่อยากสูบหรือสัมผัสกลิ่นบุหรี่และการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงที่จะเป็นเหมือนในภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ส่วนปัจจัยความคิดเห็นต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่และความไม่อยากสูบบุหรี่หรือสัมผัสกลิ่นบุหรี่สามารถร่วมกันทำนายโอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้ร้อยละ 79% ข้อเสนอแนะ คือ ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่แสดงให้เห็นถึงอาการแสดงของโรค และความเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากอันตรายที่ได้รับจากการสูบบุหรี่โดยเฉพาะภาพสูบบุหรี่ทำให้เป็นมะเร็งปอดควรคงไว้ และขนาดภาพคำเตือนที่เพิ่มขึ้นเป็น 85% ของพื้นที่ซองเป็นมาตรการที่มีความเหมาะสมในการสร้างการรับรู้ถึงอันตรายของบุหรี่ต่อสุขภาพและสร้างความจดจำภาพได้ดีมากขึ้นส่งผลต่อพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ได้

คำสำคัญ : พฤติกรรมการสูบบุหรี่, มาตรการการควบคุมยาสูบ, ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85%

Abstract

This research is a cross-sectional survey research and aims to study tobacco control measures though 85% color graphic warning pictures on smoking behavior. The population of the study was 211 army personnel in military signal school. The instrument specially constructed was the closed-ended questionnaires. The statistics used to analyze data were descriptive statistics of frequency, percentage, average and standard deviation and Chi-Square, coefficient of multiple correlation and logistic regression analysis.

Corresponding Author: *E-mail: Blueline_28@hotmail.com

140-147 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 140 4/8/60 BE 11:32 AM

The results showed that the opinions about tobacco control measures though 85% color graphic warning pictures effect were moderate in overall. Testing the relationship between characteristics of the sample group found that having the underlying disease was associated statistically significantly ($p<0.05$) with the perceived susceptibility of the adverse effect of cigarette smoking. Age factor was associated statistically significantly ($p<0.05$) with the level of non-smoking preference. as well as the factor of tobacco control measures though 85% color graphic warning pictures include that emotional fear of visual warnings, awareness of the health effects, recognition of non-smoking preference and recognition of having risk to have the same health problem as shown in the visual warnings were associated with cigarette smoking behavior. The factor of opinion toward the visual warnings on cigarette case and non-smoking preference could assembly predict the risk of having a chance to smoke a cigarette at 79%. Based on the findings of the study, it is suggested that the visual warnings on cigarette cases which show the symptoms of a disease and represent the vulnerability to disease from cigarette smoking, especially the visual of cigarette smoking that causes lung cancer should be maintained. The size of visual warnings which is escalated to 85% of the overall cases is the measure that is appropriate in creating awareness of the dangers of cigarette smoking toward health and creating better memorable images which in turn affects the behavior of cigarette smoking cessation.

Keywords : smoking behavior, Tobacco Control Measures, 85% color graphic warning pictures on Cigarette Case

บทนำ

ความสูญเสียจากการสูบบุหรี่เป็นปัญหาระดับโลก เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชากรเสียชีวิตด้วยโรคเรื้อรัง ประเทศไทยพบว่าประชาชนเสียชีวิตด้วยโรคเรื้อรังที่เกิดจากการสูบบุหรี่ร้อยละ 12 ของการเสียชีวิตทั้งหมด[1] ประเทศไทยได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงโทษภัยของยาสูบจึงได้ตรากฎหมายเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบ รวมทั้งยังมีประกาศกระทรวงสาธารณสุขอีกหลายฉบับเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดสัมฤทธิ์ผลนอกจากนี้ยังกำหนดนโยบายแห่งชาติในการควบคุมการบริโภคยาสูบให้สอดคล้องกับกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมยาสูบขององค์การอนามัยโลก[2] การเตือนถึงพิษภัยของผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยใช้รูปภาพและข้อความคำเตือนบนซองบุหรี่ยังเป็นมาตรการหนึ่งในกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบซึ่งเป็นที่ยอมรับเป็นสากล ถึงการใช้ภาพคำเตือนสำหรับการให้ความรู้และสร้างความตระหนักในพิษภัยของบุหรี่และควันบุหรี่ที่นำไปสู่การป้องกันนักสูบหน้าใหม่ การควบคุมไม่ให้สูบบุหรี่และการทำให้ผู้สูบบุหรี่อยากเลิกสูบบุหรี่[3]

การขยายภาพคำเตือนบนซองบุหรี่จากเดิม 55% เป็น 85% ในปัจจุบันยังไม่มีงานวิจัยรองรับที่เพียงพอเกี่ยวกับประสิทธิผลของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่ขยายจากเดิมว่าเป็นอย่างไร ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่มีข้อมูลที่เพียงพอว่าผู้สูบบุหรี่จะได้รับอิทธิพลต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่มีขนาด 85% หรือไม่ ที่ผ่านมาได้มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพคำเตือนบนซองบุหรี่หลายงานวิจัยไม่ว่าจะเป็นในประเทศหรือต่างประเทศผลที่ได้ส่วนใหญ่พบว่า ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่มีผลในการลดอัตราการสูบบุหรี่ของผู้ที่สูบบุหรี่ลง อย่างไรก็ตามพบว่าการเปลี่ยนแปลงอัตราการสูบในแต่ละกลุ่มประชากรมีความไม่เท่าเทียมมีความเป็นไปได้ว่า ความหลากหลายของกลุ่มคนในภาคส่วนต่างๆ อาจจะมีผลทำให้การเข้าถึงและการได้ประโยชน์จากนโยบายการควบคุมยาสูบของประเทศไทยแตกต่างกัน[4]

พฤติกรรมการสูบบุหรี่นับว่าเป็นพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงค่อนข้างยาก เมื่อสูบบุหรี่แล้วจำเป็นต้องสูบบุหรี่อย่างต่อเนื่องเป็นประจำและเลิกได้ยาก ทั้งๆ ที่ผู้สูบบุหรี่ทุกคนต่างทราบดีว่าบุหรี่มีผลเสียต่อสุขภาพในหลายด้าน ทหารเป็นอาชีพที่มีหน้าที่ดูแลรักษาประเทศชาติ กำลังพลทหารทุกนายจึงต้องได้รับการฝึกและอบรมให้มีประสิทธิภาพหากทหารอ่อนแอ สมรรถภาพทางกายลดลง ความเข้มแข็งของกองทัพย่อมต้องลดลงไปด้วยซึ่งจะมีผลกระทบกระเทือนถึงประเทศชาติเป็นส่วนรวมดังนั้นทหารทุกนายจึงต้องมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจพร้อมปฏิบัติหน้าที่ได้ตลอดเวลา

จากรายงานสถานการณ์การสูบบุหรี่และผลงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่ผ่านมา พบว่าเพศชายสูบบุหรี่

140-147 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 141 4/8/60 BE 11:32 AM

มากกว่าเพศหญิง และส่วนใหญ่มีการศึกษาในกลุ่มเยาวชนหรือกลุ่มบุคคลทั่วไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาผลของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ในกลุ่มอาชีพเฉพาะ ซึ่งกำลังพลจากกองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 18-60 ปี และจากการมีกฎหมายบัญญัติให้เพิ่มขนาดภาพคำเตือนเป็น 85% นั้น ในการรับรู้ต่อการขยายภาพคำเตือนจะส่งผลต่อประชาชนอย่างไร ยังไม่มีงานวิจัยรองรับที่เพียงพอ จึงสนใจศึกษาในกลุ่มกำลังพลกองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสาร เพื่อช่วยให้ทหารมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่ลดลงส่งผลให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีพฤติกรรมการดูแลตนเองและการป้องกันปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อสุขภาพ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับการควบคุมการสูบบุหรี่ การรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ในหน่วยทหาร และการพัฒนารูปแบบภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ให้มีประสิทธิภาพในระดับประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% ของกำลังพลกองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสาร
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะประชากรกับมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85%
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% ปัจจัยการเปิดรับข่าวสารกับมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85%
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยผลของมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่
5. เพื่อทำนายผลของมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% ต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่

กรอบแนวคิดการวิจัย

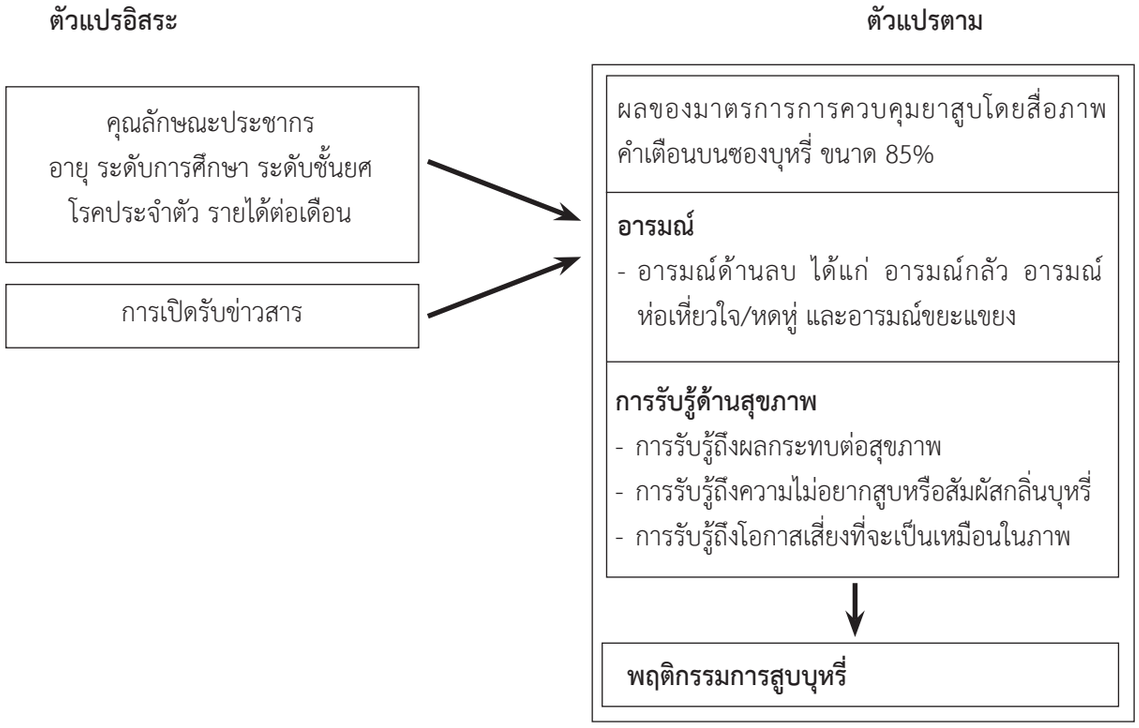

140-147 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 142 4/8/60 BE 11:32 AM

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบตัดขวาง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ กำลังพลกองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสารปี พ.ศ.2558 จำนวน 655 นาย แบ่งเป็น 4 กองร้อย ได้แก่ กองบังคับการจำนวน 35 นาย กองร้อยนายทหารนักเรียนและนายสิบนักเรียน จำนวน 450 นาย กองร้อยนักเรียนนายสิบ จำนวน 146 นาย กองร้อยบริการและหมวดเสนารักษ์จำนวน 24 นาย คำนวณหาขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรเพื่อประมาณสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 192 คน และสำรองกลุ่มตัวอย่างเพื่อกันความผิดพลาดไว้ 10% จะได้จำนวนเท่ากับ 19 คนรวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 211 คน

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

คำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสายบังคับบัญชาได้แก่ กองบังคับการจำนวน, กองร้อยนายทหารนักเรียนและนายสิบนักเรียน, กองร้อยนักเรียนนายสิบ, กองร้อยบริการและหมวดเสนารักษ์ จากขนาดประชากรซึ่งมีจำนวนไม่เท่ากัน เมื่อได้สัดส่วนแล้ว ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการเลือกตัวอย่างแบบไม่แทนที่ (Simple without replacement) ด้วยการนำรายชื่อกำลังพลกองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสาร มาทำการจับฉลากตามสัดส่วนที่คำนวณได้ในแต่ละสายบังคับบัญชาให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการ แล้วทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 211 คน

เกณฑ์การคัดเข้า

กำลังพลเพศชายที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของกองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสาร สมัครใจตอบแบบสอบถามและเป็นผู้ที่สามารถ อ่าน เขียน ภาษาไทยได้

เกณฑ์การคัดออก

ผู้เข้าร่วมวิจัยอยู่ระหว่างการลาไม่ปฏิบัติหน้าที่

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามปลายปิด ประกอบด้วยเนื้อหาของคำถามโดยแบ่งเนื้อหาของคำถามออกเป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับคุณลักษณะประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ รายได้ต่อเดือน เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยถามเกี่ยวกับประสบการณ์การสูบบุหรี่และความถี่ของการสูบบุหรี่ โดยดัดแปลงมาจากเครื่องมือ แบบคัดกรองประสบการณ์การดื่มสุรา สูบบุหรี่และใช้สารเสพติด (The Alcohol, Smoking and Substance Involvement Screening Test: ASSIST) เป็นคู่มือเพื่อใช้ในสถานพยาบาลปฐมภูมิ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ตีพิมพ์โดยองค์การอนามัยโลก ปี 2010[5]

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับมาตรการการควบคุมยาสูบ การเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่และความคิดเห็นที่มีต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับอารมณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม หลังจากการดู/เห็นภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% โดยนำคำคุณศัพท์การวัดอารมณ์จากการแบ่งประเภทอารมณ์ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ของ Plutchik[6]

ส่วนที่ 5 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ด้านสุขภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หลังจากการดู/เห็นภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ได้แก่ การรับรู้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพ การรับรู้ถึงความไม่อยากสูบหรือสัมผัสกลิ่นบุหรี่

การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงที่จะเป็นเหมือนในภาพ

แบบสอบถามนี้ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการวิทยานิพนธ์ 2 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ และนำไปทำการทดสอบเพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ตลอดจนความยากง่าย และความเข้าใจในภาษาที่ใช้ โดยนำไปทดสอบกับกำลังพลกองการสื่อสารและกองคลังสื่อสารกรมการทหารสื่อสารจำนวน 30 นาย นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นตามสูตรของ Cronbach's ได้ค่าความเชื่อมั่น = 0.90

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว เอกสารรับรองโครงการวิจัยเลขที่

140-147 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 143 4/8/60 BE 11:32 AM

MUPH 2015-077 เมื่อผ่านการรับรองแล้ว จึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำหนังสือถึงผู้บัญชาการโรงเรียนทหารสื่อสาร กรมการทหารสื่อสาร ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล พร้อมส่งโครงร่างวิจัยและเครื่องมือวิจัย เพื่อชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย หลังจากนั้นผู้วิจัย เมื่อได้รับการอนุมัติจากแล้ว ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยกับผู้บังคับบัญชากองพันนักเรียน โรงเรียนทหารสื่อสาร ชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดการพิทักสิทธ์ขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยกำหนดเวลารับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์หลังแจกแบบสอบถาม เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วให้ส่งคืนกองพันนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยมารับแบบสอบถามคืนจากกองพันนักเรียนด้วยตนเอง ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือสถิติเชิงพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ Chi-Square, สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งอารมณ์ของผู้สูบบุหรี่หลังจากได้ดู/เห็นภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ การรับรู้ด้านสุขภาพต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์อำนาจทำนายประสิทธิผลของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% จากพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยการใช้ค่าสถิติวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

ผลการศึกษา

คุณลักษณะประชากรและพฤติกรรมการสูบบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 18-60 ปี ส่วนใหญ่เป็นกำลังพลที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี (ร้อยละ 55.9) สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 56.4 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนทหารร้อยละ 33.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 34.6 ที่ยังสูบบุหรี่ และร้อยละ 19.0 เคยสูบบุหรี่แต่เลิกแล้ว นอกนั้นไม่เคยสูบบุหรี่ร้อยละ 46.4 ความคิดเห็นต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% และการเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่

กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า การสร้างค่านิยมใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่เป็นมาตรการที่ส่งผลต่อการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่มากที่สุดร้อยละ 30.3 รองลงมาคือ การขึ้นภาษีบุหรี่หรือยาสูบ การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ตามลำดับ ขณะที่ห้ามโฆษณาบุหรี่หรือยาสูบตามสื่อต่างๆ และการมีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ส่งผลต่อการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ในลำดับน้อยสุด อย่างไรก็ตามพบว่าระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85%ในภาพรวมมีผลอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 67.3 และร้อยละ 14.2 มีความคิดเห็นว่าประโยชน์มากที่สุดของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่คือ ทำให้ได้รู้ถึงผลเสียและทำให้ไม่คิดจะเริ่มสูบตามลำดับ สำหรับความน่าเชื่อถือของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 68.7 มีความคิดเห็นว่ามีความน่าเชื่อถือ และภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่มีการขยายขนาดจากเดิมมาเป็นขนาด 85% กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.5 มีความคิดเห็นว่าทำให้รับรู้ถึงอันตรายจากการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น

กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ การจดจำข้อมูลจากภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ได้ การจดจำข้อความคำเตือนบนซองบุหรี่ได้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะการได้เห็นภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ และการได้รับความรู้เรื่องโทษของบุหรี่จากภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ เป็นประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ในระดับมากกว่าประเด็นอื่นๆ

มาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ต่อระดับอารมณ์และการรับรู้ด้านสุขภาพ เมื่อเห็นภาพคำเตือนบนซองบุหรี่

จากการศึกษาพบว่าภาพสูบบุหรี่ที่ทำให้เป็นมะเร็งปอดเป็นภาพที่มีผลต่ออารมณ์เชิงลบมากที่สุด โดยเป็นภาพที่มีผลต่ออารมณ์กลัวมากที่สุด และภาพโปรดงดสูบบุหรี่ในบ้านเป็นภาพที่มีผลต่ออารมณ์กลัวน้อย รวมทั้งพบว่าภาพคำเตือนบนซองบุหรี่มีผลต่อการรับรู้ด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก ทั้งนี้ภาพบุหรี่ทำให้เป็นมะเร็งปอด ภาพสูบบุหรี่ทำให้ทรมานจนตายจากถุงลมพอง ภาพสูบบุหรี่ทำให้เป็นมะเร็งช่องปาก และภาพสูบแล้วปากเหม็นบุหรี่เป็นภาพทำให้มีระดับความไม่อยากสูบหรือสัมผัสควันบุหรี่ในระดับสูง ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะประชากร กับมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85%

140-147 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 144 4/8/60 BE 11:32 AM

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะประชากรพบว่าการมีโรคประจำตัวมีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ว่าบุหรี่มีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) และปัจจัยอายุมีความสัมพันธ์กับระดับความไม่อยากสูบหรือสัมผัสกลิ่นบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$)

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85%

การเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับอารมณ์กลัว อารมณ์หดหู่ อารมณ์ขยะแขยง และอารมณ์เฉยโดยรวมในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$) กล่าวคือ อารมณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ และการเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ผลกระทบต่อสุขภาพ การรับรู้ความรุนแรงต่ออันตรายจากการสูบบุหรี่และการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่ออันตรายจากการสูบบุหรี่โดยรวมในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$) กล่าวคือ การรับรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่

ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรการการควบคุมยาสูบ ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารภาพคำเตือนบนซองบุหรี่และผลของมาตรการควบคุมยาสูบต่ออารมณ์และการรับรู้ด้านสุขภาพกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่พบว่า ปัจจัยอารมณ์กลัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$) และปัจจัยการรับรู้ผลกระทบต่อสุขภาพ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่ออันตรายจากการสูบบุหรี่ ความไม่อยากสูบบุหรี่หรือสัมผัสบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำนาย ผลของมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่

ผลการวิเคราะห์หาปัจจัยที่ทำนายผลของมาตรการการควบคุมยาสูบโดยสื่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ขนาด 85% กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก Binary Logistic Regression พบว่าตัวแปรที่ทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างได้ดีที่สุดคือ ปัจจัยความไม่อยากสูบบุหรี่หรือสัมผัสบุหรี่ สามารถทำนายได้จากสมการกลุ่มตัวอย่าโดยกลุ่มตัวอย่างที่มีความไม่อยากสูบบุหรี่หรือสัมผัสบุหรี่ในระดับสูง จะมีโอกาสที่มีพฤติกรรมไม่สูบบุหรี่ได้ร้อยละ 79

การอภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอัตราการสูบบุหรี่ร้อยละ 27.4 ซึ่งสูงกว่าอัตราการสูบบุหรี่โดยเฉลี่ยในระดับประเทศในปี 2557 มีอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ครั้งแรก 17.8 ปี เท่ากับอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบในระดับประเทศในปี 2557 ระดับชั้นยศประทวนมีอัตราการสูบบุหรี่มากที่สุด ร้อยละ 38-42 การสร้างค่านิยมใหม่ที่ไม่สูบบุรี่เป็นมาตรการที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าส่งผลต่อการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่มากที่สุด และการมีภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ส่งผลต่อการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่ในลำดับน้อยสุด แต่สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่อายุน้อยกว่า 25 ปี มีความเห็นว่าภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ส่งผลต่อการลดจำนวนผู้สูบบุหรี่มากกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ และในด้านประโยชน์ของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า ทำให้ได้รู้ถึงผลเสียของการสูบบุหรี่และทำให้ไม่คิดเริ่มสูบมีประโยชน์มากที่สุด ส่วนพฤติกรรมการสูบบุหรี่ที่มีต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มีพฤติกรรมการนำข้อมูลเรื่องโทษของบุหรี่จากภาพคำเตือนไปบอกต่อคนรอบข้างมากที่สุด รวมทั้งภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่มีการขยายขนาดจากเดิมมาเป็นขนาด 85% ทำให้รับรู้ถึงอันตรายจากการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของพรรณราย เจริญชาตรี[7] และธนนันทน์ วรรณศิโรรัตน์[8] ที่พบว่า ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่มีขนาดใหญ่มีความสัมพันธ์ต่อการเพิ่มความตั้งใจเลิกสูบบุหรี่จนเลิกได้ในที่สุด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เกิดอารมณ์ด้านลบต่อภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ ซึ่งภาพคำเตือนที่เป็นภาพจริงของการเกิดโรค หรือภาพที่แสดงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดการเสียชีวิตหากยังมีพฤติกรรมที่สูบบุหรี่ต่อไป อาทิเช่น ภาพคำเตือนสูบบุหรี่ทำให้เป็นมะเร็งปอด ภาพคำเตือนสูบบุหรี่ทำให้เส้นเลือดสมองแตก ภาพคำเตือนสูบบุหรี่ทำให้เป็นมะเร็งช่องปาก ภาพดังกล่าวเป็นภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่มีค่าเฉลี่ยอารมณ์ด้านลบสูงที่สุดจาก 10 ภาพ ซึ่งผลกระทบของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ต่ออารมณ์ด้านลบของกลุ่มตัวอย่างนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของพรรณราย เจริญชาตรี[7,8] ได้ศึกษาผลของภาพคำเตือน บนซอง

140-147 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 145 4/8/60 BE 11:32 AM

บุหรี่ ทั้ง 6 แบบต่อการรับรู้ความรุนแรงและโอกาสเสี่ยง ความกลัวและความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไป ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงและโอกาสเสี่ยงต่ออันตราย จากการสูบบุหรี่สูงที่สุดทุกภาพ โดยกลุ่มที่ไม่สูบบุหรี่มีค่าเฉลี่ยการรับรู้ความรุนแรงสูงที่สุด ต่อภาพควันบุหรี่ทำให้เกิดมะเร็งปอด ทั้งนี้เนื่องจากแนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคของโรเจอร์[9,10,11] ที่กล่าวไว้ว่าเมื่อบุคคลมีการรับรู้ความรุนแรง และรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคสูงจะหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ทำให้เกิดโรคเหล่านั้น และจากการทำนายปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่พบว่า ระดับความไม่อยากสูบบุหรี่หรือสัมผัสบุหรี่สามารถทำนายโอกาสเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้ร้อยละ 79 กล่าวคือ ความไม่อยากสูบบุหรี่หรือสัมผัสบุหรี่ในระดับที่สูงจะมีโอกาสต่อพฤติกรรมไม่สูบบุหรี่ได้ร้อยละ 79 ดังนั้นภาพคำเตือนที่มีขนาดเพิ่มขึ้นเป็น 85% ของพื้นที่ซองเป็นมาตรการที่มีความเหมาะสมในการสร้างการรับรู้ถึงอันตรายของบุหรี่ต่อสุขภาพ สร้างความจดจำภาพได้ดีมากขึ้น ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มเสี่ยงต่อการสูบบุหรี่และอาจส่งผลให้มีพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ในผู้ที่ยังคงสูบบุหรี่ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ขนาดภาพคำเตือนที่เพิ่มขึ้นเป็น 85% ของพื้นที่ซอง เป็นมาตรการที่มีความเหมาะสมในการสร้างการรับรู้ถึงอันตรายของบุหรี่ต่อสุขภาพและสร้างความจดจำภาพได้ดีมากขึ้นส่งผลต่อพฤติกรรมการเลิกสูบบุหรี่ได้

2. การเลือกใช้ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่แสดงให้เห็นถึงอาการแสดงของโรคที่เกิดขึ้นจริงจากการสูบบุหรี่ มีผลต่อการรับรู้ถึงความรุนแรง ความเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากอันตรายที่ได้รับจากการสูบบุหรี่หรือได้รับควันบุหรี่ และการเกิดอารมณ์กลัว ดังนั้นการเลือกภาพจึงควรเน้นภาพที่เห็นแล้วเข้าใจได้ทันที เช่นภาพอาการของโรคที่ร้ายแรงและน่ากลัว

3. ควรเปลี่ยนภาพที่มีประสิทธิภาพต่ำ ได้แก่ ภาพโปรดงดสูบบุหรี่ในบ้านเนื่องจากเป็นภาพที่ให้ความรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว และไม่สื่อความหมายต่อการรับรู้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพได้ชัดเจน

4. มาตรการใช้ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่จำเป็นต้องควบคู่ไปกับมาตรการอื่นๆ เช่นการรณรงค์และการให้สุขศึกษา รวมทั้งการสร้างค่านิยมใหม่ที่ไม่สูบบุหรี่ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพ

5. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ความรู้และให้สุขศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาพที่ไม่ได้มีการสื่อสารตรง แต่ต้องให้มีความรู้ความเข้าใจในพิษภัยของบุหรี่ เช่น ผลกระทบของควันบุหรี่ต่อเด็ก ควันบุหรี่มือสอง เป็นต้น

6. ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่มีผลต่อการรับรู้ความรุนแรง โอกาสเสี่ยง และความกลัวของผู้ไม่สูบบุหรี่สูงกว่าผู้ที่สูบบุหรี่ ดังนั้น จึงควรหามาตรการอื่นที่มีประสิทธิภาพควบคู่ไปด้วยกับการมีภาพคำเตือนขนาดใหญ่ โดยเฉพาะประเด็นการสร้างค่านิยมใหม่ที่ไม่สูบบุรี่ ด้านมาตรการการขึ้นภาษีบุหรี่ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิผลของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ ควรมีการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะๆ ทั้งนี้เพราะภาพคำเตือนบนซองบุหรี่เมื่อใช้ไประยะหนึ่งแล้วอาจสร้างให้เกิดความเคยชิน และเพื่อให้ประเมินถึงประสิทธิผลของภาพคำเตือน การเลือกใช้ภาพที่เหมาะสม ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้มากที่สุด

2. งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ ดังนั้นงานวิจัยในอนาคตควรศึกษางานวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย เพื่อหาสาเหตุของการสูบบุหรี่ หรือปัจจัยที่ทำให้เลิกสูบบุหรี่ได้อย่างละเอียดขึ้น เพื่อนำแนวทางที่ได้ไปปรับใช้เป็นมาตรการในการรณรงค์การลดละ เลิกการสูบบุหรี่อย่ามีประสิทธิภาพต่อไปได้

3. ควรวิจัยเชิงลึกเพื่อศึกษาความต้องการของประชาชนกลุ่มเสี่ยงในประเด็นการออกแบบภาพคำเตือนบนซองบุหรี่โดยใช้ภาพคำเตือนที่มีความน่ากลัว กับการออกแบบภาพคำเตือนที่มีลักษณะพื้นซึ่งเป็นแบบซองมาตรฐาน (Plain Packaging) ที่อาจทำให้ลดความดึงดูด เกิดความรู้สึกว่าไม่ทันสมัย ไม่มีรสนิยม และดูไม่น่าใช้ เพื่อนำแนวทางที่ได้มาปรับปรุงรูปแบบการใช้ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ให้มีประสิทธิภาพต่อกลุ่มเป้าหมายต่อ

140-147 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 146 4/8/60 BE 11:32 AM

References

1. International Health Policy Program Thailand. Burden of disease in Thailand 2009. Nontaburi: Ministry of Public Ministry of Public Health; 2009: 21-22. (in Thai)
2. Choochai S. Two supervision consuming tobacco decade of Thai. Bangkok: U-SA Printing; 2007. (in Thai)
3. Termsirikulchai L. Warning picture on the cigarette case Public health media that less investments but high efficiency. Journal of Tobacco Control in Thailand 2008; 2 (1): 99-112. (in Thai)
4. Kengganpanich M, Termsirikulchai L, Nakju S. The revision and analyses research direction of Tobacco Control in Thailand 1976-2006. Bangkok: Charern-Dee-Munkong Printing; 2006. (in Thai)
5. Assanangkornchai S, Arunpongpaisal S, Kittirat-tanapaiboon P. The Alcohol, Smoking and Substance Involvement Screening Test (ASSIST). Manual for use in primary care. The integrate community management for substance abuse program. Nontaburi: 2011: 9-18. (in Thai)
6. Averill, J.R.. A constructivist view of emotion. In: R. Plutchik & H. Kellerman (Eds.), Emotion: Theory, research, and experience. Orlando, FL: Academic Press; 1980: 305-339.
7. Jaroenchatree P. Effects of Pictorial Health Warnings on perceptions and intention to smoke of adults in Nakhon Si Thammarat province. Journal of Health Education and Health Promotion Program. Mahidol University. Bangkok: 2007. (in Thai)
8. Wannasirorat T, Termsirikulchai L, Kengganpanich M, Kengganpanich T. Effect of Cigarette Labeling on Health Perception among Vocational Student in Bangkok, Thailand. Journal of Health Education 2010; 33 (116): 65-78. (in Thai)
9. Roger, R.W. Protection Motivation theory. Health Education Research Theory and Practice. 1986: 153-161.
10. Reangsing C. Caring of Adolescents Smoking: A Challenging Role for Nurses. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2013; 14(2): 17-24. (in Thai)
11. Chaleoykitti S., Promdet S. Predictive Factors of Smoking Behavior among The Conscrips The Medical Company. Phramongkutlkao Hospital. Journal of The Royal Thai Army Nurses. 2013;14(2): 77-86. (in Thai)

140-147 AW-□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□.indd 147 4/8/60 BE 11:32 AM